BUTLLETÍ FRAMEWORK

---

2 Consell de redacció

3 Editorial
- Integració Vs. desintegració

4 Informació
- Creació del Club telemàtic d'usuaris
- Utilització del Framework en d'altres comunitats autònomes

5 Divulgació
- Entrar a Framework sense aturar-se a la pantalla de presentació
- Cancellar
- Finestra DOS
- Personalitzar documents

7 Preguntes i respostes
- Com podem assignar un estil de lletra (negreta, etc.) a l'etiqueta d'una finestra?
- Com assignar un estil de lletra en una abreviatura?
- Com podem executar un programa FRED?

9 Esquemes
- Introducció
- Organització
- Formes de visualització
- Formes de creació
- Modificació d'un esquema

13 Club d'usuaris
- Avantatges del club
- Inscripció al club

14 Recursos avançats
- Com podem crear una macro?
- Macros incorporades

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Programa d'Informàtica Educativa

Número 2
Gener 1989
Reimpressió: juliol 1992

Consell de redacció

Ma. Cristina Abalde Reyes
Jordi Baldrich i Rossellò
Ramir Bullich Català de la Torra
Santiago Manrique Catalàn
Pere Perez Costa

Correspondència

La correspondència pot ser dirigida a:

Butlletí Framework
Programa d'Informàtica Educativa
Via Laietana 64, 1r, 1a
08003 BARCELONA

També pot ser enviada a través de la xarxa telemàtica XTEC a la bústia:

PIEJ+FWBUTL

Aquest butlletí s'ha realitzat íntegrament en Framework.

EDITORIAL

Integració Vs. desintegració

Els paquets integrats van sorgir amb el clar objectiu de proporcionar una eina completa que satisfés la pràctica totalitat de les necessitats d'un usuari mitjà. Malgrat això, molta gent prefereix utilitzar aplicacions independents. És simptomàtic també constatar que algunes de les més importants empreses editores de programes no s'han llançat pel camí de la integració.

Sense altra intenció que la d'ajudar a provocar una reflexió sobre aquest tema, a continuació citem els arguments i les característiques més correntment esmentats d'ambdós sistemes.

- Cada un dels elements d'un paquet integrat té per separat menys prestacions que el seu corresponent no integrat.

- Els paquets integrats ocupen una gran quantitat de memòria (ja sigui en RAM o en disc), innecessària si no s'exploten totes les seves possibilitats. Així, per exemple, un escriptor, qui usualment no fa servir bases de dades ni fulls de càlcul, necessita un bon processador de textos més que no pas un paquet integrat.

- La persona que utilitzi amb certa freqüència almenys dos dels elements que componen el paquet, li serà més útil un paquet integrat que dos programes per separat, ja que:

  * el paquet li permet interrelacionar els elements i, per tant, es pot traspassar informació de l'un a l'altre,
  * les funcions de cada element es complementen i augmenten les seves potencialitats
  * sols li cal aprendre una mecànica de funcionament; les aplicacions independents tenen també mecàniques independents.

- En educació és interessant la interrelació que proporciona un paquet integrat.

Cadascú pot afegir a aquesta llista les reflexions que cregui convenients. Potser tot plegat pot arribar a donar llum a la disjuntiva integració-desintegració.

INFORMACIÓ

Creació del Club telemàtic d'usuaris

Com ja havíem anunciat en el número anterior del "Butlletí Framework", s'ha creat el Club telemàtic d'usuaris de Framework. A la pàgina 12 trobareu la seva mecànica de funcionament.

Utilització del Framework en d'altres comunitats autònomes

Els diversos Programes d'informàtica de l'Estat han incorporat els paquets integrats com a eina didàctica. El paquet integrat elegit varia, però, d'un programa a un altre. En el moment actual Framework és utilitzat pels Programes d'Informàtica de Canàries, el País Valencià i Catalunya.

DIVULGACIÓ

Entrar a Framework sense aturar-se a la pantalla de presentació

Per tal que en posar en marxa el Framework no s'aturi a la pantalla de presentació, cal cridar-lo amb FW/T.

Cancel·lar

Quan s'esborra un document o una part d'un document Framework conserva temporalment la informació i permet que es pugui recuperar durant un cert lapse de temps. Això permet recuperar una informació que s'ha esborrat de forma accidental. Per tal de recuperar-la, cal activar l'opció Cancelar del menú Edit.

Per exemple, si canvieu per error el nom d'una finestra i activeu aquesta opció, recuperareu el nom original. Abans, però, heu de sortir de la línia d'edició.

Quan una acció d'esborrar no és cancel·lable, Framework demana confirmació abans de realitzar-la.

Finestra DOS

Es poden executar ordres del sistema operatiu i programes des d'una finestra d'accés al DOS. Per això, cal crear la finestra amb l'opció Ventana Acceso al Dos del menú Disco. Per tornar a treballar amb el Framework II cal teclejar EXIT des del sistema operatiu.

Des d'una finestra DOS, no es poden executar programes que quedin residents en memòria. Si són necessaris haureu de fer-los residents abans de cridar Framework.

Per exemple, la seqüència de tecles per canviar el nom de l'arxiu "prova.txt" per "prova.bat" és la següent:

- Activeu l'opció Ventana Acceso al DOS del menú Disco. Si l'activació es fa des d'una finestra, Framework us demanarà si voleu esborrar o no el seu contingut.
- Teclegeu REN PROVA.TXT PROVA.BAT.
- Teclegeu EXIT per tornar a Framework.

Personalitzar documents

Sovint hem d'imprimir diverses versions d'un document que difereixen entre elles només en algunes dades. És el cas que es dóna, per exemple, quan enviem cartes personalitzades en les tasques administratives.

Aquest tipus de feina es pot realitzar amb Framework amb gran comoditat. Cal disposar d'una base de dades que inclogui els aspectes que varien d'un document a un altre, i un document de text amb la informació comuna.

La base de dades haurà de tenir tants registres com documents s'han d'imprimir. El document de text inclourà les dades variables i indicarà el nom del camp, el qual estarà delimitat per <>.Un exemple de document seria el següent:

```
+-------
     Barcelona 1 de desembre de 1988
     <centre>
     A l'atenció del Sr./Sra. <nom> <cognoms>
     <adreça>
     <població>
+-------
```

La forma d'utilització consisteix a situar el cursor sobre el marc del document, activar l'opció Personalitzar del menú Util i indicar el nom de la base de dades que conté la informació. Començarà de manera immediata el procés d'impressió. La base de dades ha d'estar a sobre de la taula de treball.

Cada document s'imprimirà amb les dades de cada registre. Les referències <> han de correspondre a camps de la base de dades. Si la referència al camp es realitza amb algun estil de lletra (<nom>) això quedarà reflectit en el moment de realitzar la impressió. Els espais blancs de separació han d'estar previstos en el mateix document.

Una aplicació similar és la generació d'etiquetes per enviar correspondència. En parlarem al pròxim butlletí.

PREGUNTES I RESPOSTES

Com podem assignar un estil de lletra (negreta, etc.)

a l'etiqueta d'una finestra?

Si tenim el cursor sobre l'etiqueta i activem l'opció Negrita del menú Texto (Ctrl-T N) el que obtenim és negreta en tot el contingut de la finestra. Normalment no ho desitgem així, per això Framework ens demana confirmació.

Per assignar un estil únicament a l'etiqueta de la finestra l'editarem prement prèviament la barra espaiadora. Tot seguit ja podem seleccionar el text que volem modificar i assignar-li l'estil que desitgem.

Com assignar un estil de lletra en una abreviatura?

Les abreviatures es guarden a la Llibreria. Podem accedir a la Llibreria de la mateixa manera que a les unitats de disc, i examinar el significat de les abreviatures entrant a la finestra corresponent amb F10 o F9. Una vegada dins la finestra podem modificar el significat de l'abreviatura.

Per donar un estil de lletra cal escriure al començament el nom de les tecles que donen l'estil de lletra al text. Si volem el text en negreta, per exemple, el nom de les tecles serà: {Ctrl-T}N.

Exemple: suposem que l'abreviatura fw vol dir Framework. Tindrem a la Llibreria una finestra de la manera següent:

```
[fw]----------------------------+
¦ Framework                     ¦
¦                               ¦
+-------------------------------+
```

Per obtenir subratllat inclourem al davant el nom de les tecles que ens porten a l'opció Subrayado del menú Texto

```
[fw]-----------------------------+
¦ {CTRL-T}TFramework{CTRL-T}E    ¦
¦                                ¦
+--------------------------------+
```

Podem fer servir el mateix procediment per utilitzar altres caràcters de control. Així, si anteposem {BACKSPACE}, aconseguirem suprimir l'espai en blanc previ a l'abreviatura.

Com podem executar un programa FRED?

Situarem el cursor en el marc de la finestra que conté el programa i, tot seguit, l'executarem prement la tecla F5 (Actualitzar).

També hi ha una manera de fer que un programa s'executi automàticament en iniciar-se la sessió amb Framework: en executar Framework des del sistema operatiu li posarem com a paràmetre el nom del fitxer de disc que conté el programa Fred, seguit de /X.

El fet de posar el nom del fitxer provocarà que aquest es carregui automàticament en l'àrea de treball, i en posar /X s'executarà.

Per exemple: si volem executar un programa FRED contingut en l'arxiu PROGRAM.FW2, inicialitzarem Framework de la manera següent: FW PROGRAM.FW2/X.

ESQUEMES

Introducció

Molt sovint, abans de realitzar un treball, pensem els punts més importants que ha de tenir. Posteriorment, cadascun d'aquests punts haurà de ser detallat amb més precisió, i desenvolupat fins que el treball assoleixi l'estructura final. En d'altres ocasions, treballs que s'han realitzat aïlladament són agrupats de forma adequada i es crea un nou document amb entitat pròpia que engloba els anteriors.

Aquestes dues maneres de treballar són freqüents a la pràctica. Framework disposa d'una eina potent que facilita notablement aquest tipus de feina: els esquemes. Aquests esquemes permeten utilitzar d'una manera organitzada diversos documents, que poden ser de molts tipus: documents de text, bases de dades, fulls de càlcul o gràfics. A més de la potencialitat pràctica que això suposa, els esquemes poden ser una eina adequada per tal de facilitar el treball d'una forma organitzada.

Organització

Un esquema és un document que està estructurat en apartats que, eventualment, poden estar dividits al seu torn en subapartats. Cadascun dels apartats té un nom i un contingut. Aquest pot ser un únic document (de text,bases de dades...) o bé pot estar estructurat en subapartats. Cada subapartat és per ell mateix un apartat amb el nom i el contingut corresponent, per la qual cosa és factible que, al seu torn, estigui subdividit novament en subapartats.

Framework maneja la complicada estructura anterior a través de finestres. Cada subapartat final (sense noves divisions) és una finestra amb un contingut homogeni (text,gràfics...). Un apartat o subapartat que està subdividit és una finestra col·lectora de totes les que inclou. El mateix esquema global és una finestra que inclou les diverses finestres que corresponen als apartats inicials.

Formes de visualització

Un esquema es pot visualitzar de dues maneres alternatives: en format "esquema", similar a l'índex d'un llibre o en format "contingut" en el qual es reflecteix l'estructura de "finestres

dintre de finestres" que tenen els esquemes. Per passar d'una forma de visualització a una altra s'ha de prémer la tecla F10.

Formes de creació

Hi ha dos camins bàsics per a la creació d'un esquema: partir d'una estructura inicial i adequar-la posteriorment a les necessitats requerides o crear una finestra en blanc i incorporar-hi els apartats i els subapartats que interessen. A continuació, i de manera breu, descriurem aquestes dues formes.

Opció esquema

En el primer cas cal seleccionar l'opció Esquema del menú Crear. Es visualitza una finestra estructurada en forma d'esquema amb tres apartats, cadascun dels quals està dividit en tres subapartats:

1
 1.1 (V)
 1.2 (V)
 1.3 (V)
2
 2.1 (V)
 2.2 (V)
 2.3 (V)
3
 3.1 (V)
 3.2 (V)
 3.3 (V)

Cal donar un nom a aquesta finestra de manera anàloga a la que utilitzem amb les finestres de text. Després d'això premerem la tecla + per passar a l'interior de la finestra. Cal adequar l'esquema que hem obtingut eliminant o creant els apartats o subapartats necessaris. Més endavant indiquem com s'ha de realitzar aquesta operació. Un esquema creat amb l'opció anterior té per defecte els apartats numerats.

Opció finestra en blanc

Un camí alternatiu per crear un esquema consisteix a fer-ho mitjançant l'opció Ventana en blanco/de texto del menú Crear. Després de donar nom a la finestra caldrà crear l'estructura d'esquema que es desitja. La tecla + permet l'accés a l'interior de la finestra en la qual s'ha de crear l'esquema.

Si seleccionem l'opció Ventana en blanco/de texto obtindrem el primer apartat de l'esquema (podem triar les opcions Hoja de cálculo i Base de datos si volem que els subapartats tinguin aquestes característiques). Si repetim l'operació obtindrem un

segon apartat i així successivament. Més endavant descriurem la creació de subapartats dintre d'un apartat. Un esquema creat amb aquesta opció no té inicialment els apartats numerats.

Modificació d'un esquema

1 Eliminació d'apartats

Per eliminar un apartat o subapartat només cal situar-hi el cursor a sobre (en opció esquema) o a sobre del marc de la finestra corresponent i prémer la tecla Supr(Del). Si s'esborra un apartat que conté subapartats, aquests s'esborraran en l'opció anterior. L'opció Cancelar del menú Edit permet recuperar un apartat esborrat, immediatament després d'haver donat l'ordre esmentada.

2 Creació d'apartats

2.1 Del mateix nivell

La creació d'apartats i subapartats nous és més simple si es treballa amb format "esquema", i la seva realització és possible en qualsevol de les dues formes de visualització. Les descripcions que presentem a continuació pressuposen la visualització en format "esquema".

Per crear un apartat s'ha de partir d'un apartat del mateix nivell que el que volem crear. Així, per exemple, si disposem dels apartats 2.1, 2.2 i 2.3 i volem incloure un nou apartat 2.4, el cursor s'haurà de situar sobre 2.3 i el generarà a través del menú Crear. L'opció Ventana en blanco de texto crearà un apartat capaç d'emmagatzemar textos o,alternativament, capaç de ser subdividit en apartats nous. (Es poden triar les opcions Hoja de cálculo i Base de datos si es vol que el subapartat tingui aquestes característiques.)

Si desitgem inserir un apartat nou entre dos apartats que ja existeixen (per exemple entre el 2.2 i el 2.3) cal situar el cursor sobre l'apartat anterior al punt d'inserció i seguir el procés que hem indicat abans. L'apartat nou serà el 2.3, i el que ja existia passarà de manera automàtica a convertir-se en el 2.4.

La mecànica anterior no permet afegir un apartat nou al començament d'un nivell. Inevitablement cal crear-lo en una altra posició i moure'l després amb la tecla F7. Així, si volem anteposar un apartat al 2.1, hem de situar el cursor en 2.1 i es crearà l'apartat nou com a 2.2. Posteriorment haurem de desplaçar l'apartat 2.1 al darrera del que acabem de crear, i així aconseguirem l'estructura que desitjàvem. Després de moure un apartat, la numeració queda actualitzada de forma automàtica.

2.2 D'un nivell inferior

Per crear apartats d'un nivell inferior al que ja existeix, l'apartat no ha de contenir cap informació, és a dir, ha de ser una finestra en blanc. Si el cursor està situat sobre aquest apartat es pot obtenir un subapartat prement Ctrl/+. Partint del subapartat que acabem de crear, podem obtenir subapartats nous tot seguint la mecànica que hem explicat en el punt anterior.

Si volem crear els subapartats 1.2.1, 1.2.2 i 1.2.3 com a finestres de text a partir de l'1.2, hem de seguir la mecànica següent:

- situar el cursor a l'apartat 1.2 i prémer Ctrl/+. Això crea 1.2.1,

- amb el cursor sobre l'apartat 1.2.1, seleccionar l'opció Ventana en blanco de texto del menú Crear. Això crea el subapartat 1.2.2,

- repetir l'acció anterior des del subapartat 1.2.2. per obtenir el subapartat 1.2.3.

CLUB D'USUARIS

Avantatges del club

Els membres del club tindran una informació actualitzada de notícies, novetats i aplicacions relacionades amb Framework. Aquesta informació serà generada pel PIE, per la redacció del "Butlletí Framework" o per qualsevol dels membres del club.

Els membres del club podran accedir telemàticament a totes les aplicacions Framework dipositades en l'ordinador DPS, nucli de la XTEC. Algunes d'aquestes aplicacions seran d'accés obert, d'altres només seran accessibles als membres del club. Entre aquestes darreres es podran trobar aplicacions en fase d'experimentació i aplicacions generades per membres del club que l'autor o autors posen a disposició dels altres membres.

Inscripció al club

Per inscriure's al Club telemàtic d'usuaris de Framework calen els requisits següents:

- Ser usuari de Framework.
- Ser usuari de la XTEC, és a dir, disposar de bústia i contrasenya personal.
- Sol·licitar la inscripció. Cal fer-ho telemàticament a la bústia PIEJ+FWBUTL donant les dades següents:

  Nom i cognoms
  Centre de treball
  Identificador com a usuari de la XTEC

En el termini d'una setmana d'haver fet la sol·licitud, es confirmarà telemàticament la inscripció i s'indicarà la forma de poder accedir a les aplicacions disponibles al DPS.

RECURSOS AVANÇATS

Com podem crear una macro?

Les macros, com les abreviatures, són seqüències de premudes de tecla que podem reproduir amb un nom. Per a les macros el nom és una combinació ALT-TECLA on TECLA pot ser:

- Una tecla de funció: F1, F2,... F10.
- Una tecla alfabètica: A, B,... Z (tant és que siguin majúscules com minúscules).
- Una tecla numèrica: 0, 1,... 9 (línia superior del teclat).

Així, doncs, podem tenir 46 macros actives simultàniament. Per altra banda, i a diferència de les abreviatures, les macros no necessiten un entorn de text per ser activades. És per això que, per regla general, utilitzarem les abreviatures per reproduir textos i les macros per a les seqüències de tecles de control.

Exemple 1: macro ALT-S, serveix per subratllar l'etiqueta d'una finestra.

- Creeu una finestra en blanc: CTRL-C V.
- Doneu-li nom: EXEMPLE.
- Activeu l'opció Macros/Abreviaturas del menú Crear: CTRL-C M
- Doneu el nom de la macro: ALT-S (premeu la combinació ALT-S)
- Premeu la barra espaiadora (Editar etiqueta)
- Premeu F6 (Estendre selecció)
- Premeu END (Seleccionar fins al final)
- CTRL-T S (Subratllar)
- «-+ (Acabar l'edició de l'etiqueta)
- CTRL-BREAK (Acabar la macro)

Per utilitzar-la situeu el cursor a l'etiqueta d'una finestra i premeu ALT-S.

A la secció de macros de la Llibreria hi trobareu la finestra {ALT-S} que conté la seqüència de tecles que heu premut:

{F6}{END}{CTRL-T}S{RETURN} (Hi ha un blanc davant de {F6})

Podeu editar-la tenint en compte que les tecles de control i edició es representen amb el seu nom Framework.

Exemple 2: macro ALT-P, serveix per formatar un paràgraf.

- Situeu el cursor a l'interior de la finestra EXEMPLE.
- Activeu l'opció Macros/Abreviaturas del menú Crear: CTRL-C M
- Doneu el nom de la macro: ALT-P
- Fixeu el marge esquerre igual a 3: CTRL-T M 3 «-+
- Fixeu el sagnat igual a -3: CTRL-T P -3 «-+
- Acabeu: CTRL-BREAK

Per utilitzar aquesta macro situeu el cursor en qualsevol posició del paràgraf i premeu ALT-P.

A la secció de macros de la Llibreria hi trobareu la finestra {ALT-P}, que conté la seqüència de tecles que heu premut:

{CTRL-T}M3{RETURN}{CTRL-T}P-3{RETURN}

Macros incorporades

La llibreria de Framework conté 10 macros predefinides: ALT-F1, ALT-F2,... ALT-F10, les quals, a més de la seva utilitat, il·lustren la potència i la versatilitat que es pot aconseguir amb les macros.

Aquestes macros, però, no són com les que acabem de crear; són macros de programa. A l'àrea de fórmules de la finestra hi trobareu un programa FRED, el qual s'executarà cada cop que la cridem. (Podeu examinar-les seleccionant la seva etiqueta i prement F2 F9.)

En tornarem a parlar en els números següents.